

Motion till riksdagen 2013/14:So518

av Mikael Oscarsson och Annelie Enochson (KD)

Abortprevention genom ideella insatser

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda stöd till ideella organisationer som arbetar förebyggande i fråga om oönskade graviditeter och abort.

Motivering

Fortfarande är det abortförebyggande folkhälsoarbetet tillbakasatt i Sverige. Fortfarande avbryts var fjärde graviditet i Sverige och under de senaste fem åren har antalet aborter inte understigit 37 000 aborter årligen. Aborttalet, antalet aborter per 1 000 kvinnor i fertil ålder, har stigit drastiskt sedan millennieskiftet efter att under 1990-talet ha sjunkit successivt. Ökningen uppgår till cirka 15 procent. Aborttalet år 2011 låg på 20,9 aborter per 1 000 kvinnor (15–44 år), vilket innebär att Sverige har ett av de högsta aborttalen i Europa. Detta kan synas märkligt med tanke på vårt ekonomiska välfärdssystem, men kanske är det mer sociala och ideellt motiverade insatser som behövs. Av tidigare undersökningar har framkommit att många kvinnor saknar stöd och därför upplever sig tvingade att genomgå abort – även om de egentligen skulle vilja föda.

Glädjande är att aborttalen bland 15–19-åringar har minskat stadigt från ett aborttal på 25,4 (2006) till 19,8 (2011). Här har regeringen gjort en riktad satsning, som alltså tycks ge resultat även om också andra faktorer kan spela in.

Det finns i dagsläget inte något samlat folkhälsoarbete på nationell nivå för kvinnor i alla åldrar i syfte att minska antalet oönskade graviditeter eller antalet aborter. Socialstyrelsen, Smittskyddsinstitutet och Folkhälsoinstitutet har dock ett regeringsuppdrag att ta fram ett nationellt strategidokument som bland annat syftar till att stärka det förebyggande arbetet mot oönskade gravi-

Fel! Okänt namn på

diteter, men arbetet är inte färdigt förrän i september 2014. Viktigt är dock att också organisationer ska inkluderas i detta arbete, enligt regeringsuppdraget.

Trots att detta är ett av de allra vanligaste ingreppen i svensk sjukvård, finns mycket lite organiserat stöd i dag. År 2011 utfördes totalt 37 750 aborter i Sverige. Av de berörda kvinnorna hade ca 40 procent genomgått minst en abort tidigare, varav det för mer än 2 000 var den fjärde aborten eller mer. Det är inte rimligt att tro att om det var män som tvingades genomgå abort i denna omfattning, det inte skulle ha funnits ett preventivt folkhälsoarbete på plats för länge sedan. Målsättningen med ett jämlikt folkhälsoarbete uppfylls inte i dag.

När Anders Milton presenterade ”Bättre förutsättningar för det förebyggande arbetet – idépromemoria från Socialdepartementets arbetsgrupp för förebyggande av oönskade graviditeter” i juni 2009 föreslog hans arbetsgrupp bland annat att de ideella organisationer som arbetar med att förebygga oönskade graviditeter bör stärkas i sitt arbete genom statsbidrag för förebyggande arbete avseende oönskade graviditeter.

I det planerade arbetet behöver inte bara befintliga organisationer stödjas, utan även nya organisationer som vill arbeta tydligt förebyggande mot oönskade graviditeter och aborter samt stödjande för kvinnor. Bland organisationerna kan Livlinan och Respekts jourtelefon nämnas, samt lokala initiativ som Minna (Göteborg, Malmö och Uppsala) och Sarahcenter (Gävle). Ideella organisationer har en viktig uppgift, vilket Miltons grupp också konstaterar: ”Exempelvis kan de ideella organisationerna nå grupper med information som landsting och kommuner kan ha svårare att nå på grund av språksvårigheter eller bristande kunskaper om kulturella aspekter.”

Vi menar att arbetsgruppens uppfattning, att ett statsbidrag bör inrättas för riktat stöd till de organisationer som arbetar med reproduktiv hälsa och med att förebygga oönskade graviditeter, är värdefullt och bör utredas. Men därutöver bör arbetet inriktas på att minska antalet aborter, även sedan en oplanerad graviditet uppkommit.

Stockholm den 23 september 2013

Mikael Oscarsson (KD)

Annelie Enochson (KD)